

БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА

МЕСЕЧЕН ОБЗОР

8/2019

Използвани са статистически данни, публикувани до 18 октомври 2019 г.

Краткосрочна бизнес статистика

Краткосрочните индикатори отчетоха забавяне през август. Производството в промишлеността се понижи, в резултат на неблагоприятно изменение в повечето от отраслите. Растежът на оборота се забави поради по-слаби продажби за вътрешния пазар и за износ. Повишението, отчетено при *производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия*, продължи да дава основен принос за нарастването на продажбите за вътрешния пазар. *Производството на метални изделия, без машини и оборудване, и производството на превозни средства, без автомобили*, имаха основна роля за растежа при оборота за износ. Строителната активност също се забави, в резултат на отчетения спад

при гражданското строителство, докато растежът в търговията на дребно бе ограничен от сравнително по-слабото нарастване на *продажбите на хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия* и спада при *лекарства и медицински стоки*.

През септември общият показател за бизнес климата остана непроменен, докато при доверието на потребителите бе отчетено значително подобрение. При фирмите влошаването на очакванията в индустрията бе компенсирано от по-добри нагласи в останалите сектори. Същественото нарастване на доверието на потребителите се дължеше на по-положителните оценки на домакинствата за финансовото им състояние, както през предходните 12 месеца, така и за бъдеще.

Пазар на труда

През септември регистрираната безработица бе 5.3% за трети пореден месец, в резултат от изравнения брой на входящия и изходящия поток безработни. Стойността остана непроменена от юли насам, когато отбеляза слабо повишение спрямо юни. Това бе необичайно за този период от годината, който обикновено се характеризира със сезонен спад. Броят на започналите работни места през септември се повиши с 30% спрямо предходния месец, в голяма степен поради увеличеното търсене на труд в сферата на образованието преди началото на новата учебна година. Същевременно новорегистрираните безработни в бюрата по труда също се повишиха със затиждането на сезонните дейности в областта на туризма, търговията, селското стопанство и др. Така

нивото на безработицата остана непроменено спрямо предходния месец, при запазване на низходящата тенденция на годишна база.

Инфлация

През септември инфлацията спрямо съответния месец на предходната година се забави значително до 1.6%, при 2.5% през август. Това се дължеше на общия спад в ценовите равнища спрямо предходния месец от 1.2%. Отрицателната стойност на инфлацията е типична за септември, когато поради края на летния сезон се наблюдава сезонно поевтиняване при услуги като международни полети, пакетни почивки и услуги по настаняване. Техният общ принос към месечната инфлация бе -1.1 пр.п.

Граф. 1 Динамика в търговията на дребно*, август 2019

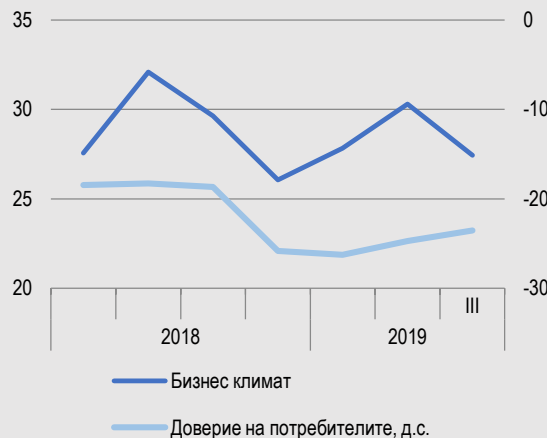
(пр.п., на год. база)

* без търговията с автомобили и мотоциклети
Източник: НСИ

Граф. 2 Бизнес климат и доверие на потребителите

(баланс)

Източник: НСИ

Граф. 3 Нетен поток и брой безработни

(хил. души)

Източник: НСИ

Граф. 4 Компоненти с най-висок принос към инфлацията

(пр.п., % на годишна база)

Източник: НСИ, МФ

Инфлацията на годишна база за септември бе формирана основно от динамиката на храните и услугите. Цените в тези две групи нараснаха със забавен темп, което предопредели и по-ниските им приноси към общата инфлация. Цените на енергийните стоки слабо се понижиха – за първи път от края на 2016 г. Спадът се дължеше на течните горива, които поевтиняват по месеци на годишна база от юни.

Базисната инфлация намаля от 2.7% през август до 2% през септември. Основен фактор бе забавянето в цените на услугите, докато поскъпването на не-енергийните промишлени стоки остана непроменено спрямо август - 0.2% на годишна база.

Външен сектор

След спадове на годишна база през юни, през юли във външната търговия със стоки отново бяха отчетени растежи. Износът се повиши с 6.4% спрямо същия месец на 2018 г., а вносът – с 3.3%. По този начин търговският дефицит се подобри на годишна база и достигна почти балансирана позиция. От друга страна, износът на услуги се понижи с 8.9%, в резултат на по-ниски

приходи от застрахователни услуги и пътувания на чужденци в страната. Вносът на услуги също бе слаб спрямо юли 2018 г., поради транспортните услуги. Излишъкът по статията услуги намаля с 4.6%. В периода януари-юли балансът в търговията със стоки и услуги достигна 2.6% от прогнозния БВП, като се повиши спрямо 1% година по-рано. Салдото на първичния доход бе балансирано при дефицит от 0.9% от БВП за седемте месеца на 2018 г., а излишъкът при вторичен доход остана без промяна, 2.3% от прогнозния БВП. Текущата сметка възлезе на 4.9%, при 2.5% от БВП за същия период на предходната година.

Съотношението на брутния външен дълг към БВП се понижи с 4.6 пр.п. до 57.8% спрямо юли 2018 г.

Финансов сектор

Растежът на кредита за частния сектор продължи да се забавя през август в резултат на ускорения спад на лошите и реструктурирани кредити във всички основни сегменти. Годишният темп се понижи до 6.0% при 6.5% месец по-рано. Подобриенето на портфейлите се отрази в по-нисък растеж на

кредита за нефинансови предприятия - 3.3% при 4.3% в края на юни. Кредитът за домакинства се повиши с 8.8%, като темпът бе близък до този от предходния месец. Потребителските кредити нараснаха с 11.2%, а кредитите за покупка на жилище – с 12.4%.

Претегленият лихвен процент по жилищни и потребителски кредити, както и в корпоративния сегмент, леко нарасна през август в синхрон с отчетеното понижение на общия показател за бизнес климата и индикатора за доверие на потребителите.

Международните валутни резерви на БНБ се увеличиха през септември с 2% до 25.3 млрд. евро. Резервите на търговските банки и депозитът на правителството бяха с най-висок месечен растеж, съответно 5.6% и 1.5%.

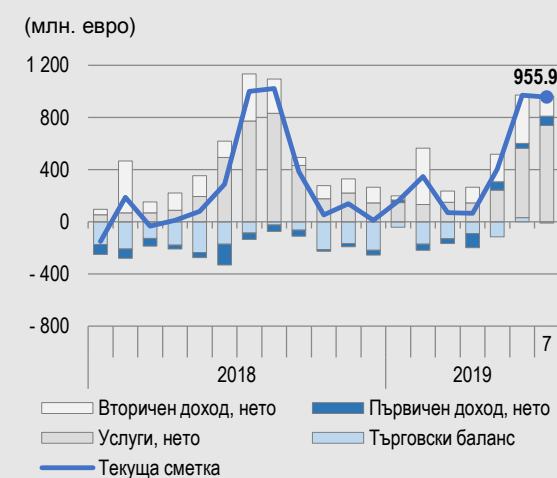
Фискален сектор

Положителното бюджетно салдо на касова основа намаля до 0.9% от прогнозния БВП към края на август, вследствие на нарастването на бюджетните разходи. Растежът на приходите се забави до 12.8% на годишна база при 15.2% към юли. Повишението

бе подкрепено в най-голяма степен от данъчните постъпления (основно от косвено облагане и социално-осигурителни вноски), докато при помощите бе отчетен растеж от 23.1% спрямо 66.1% към края на юли. Нормативните промени в бюджета на фонда за сигурност на електроенергийната система продължиха да оказват влияние върху неданъчните приходи, като доведоха до същественото им нарастване с 33.5% на годишна база. Значителното повишение на разходите с 19.5% се дължеше най-вече на по-високите капиталови разходи. В резултат, инвестиционните плащания достигнаха 15.1% от общите разходи, при 8.1% месец по-рано. По-високи плащания спрямо година по-рано бяха отчетени и за персонал и субсидии, съответно с 13.4% и 45%.

Съотношението на държавния дълг (вкл. гарантирания) към БВП достигна 20%, спрямо 22.1% към август 2018 г.

Граф. 5 Динамика на текущата сметка по основни компоненти

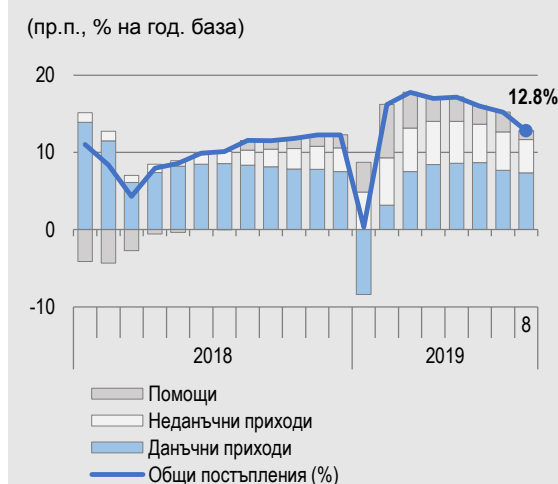
Източник: БНБ

Граф. 6 Динамика на кредита за частния сектор

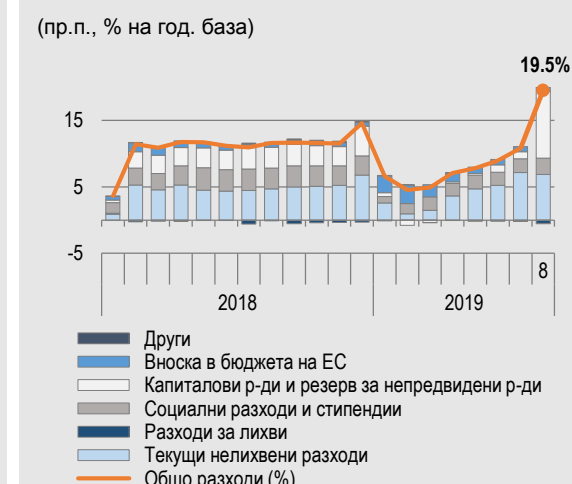
Източник: БНБ

Граф. 7 Приходи

Източник: МФ

Граф. 8 Разходи

Източник: МФ